

Erasoak gerra zein bake garaian jasaten dituzte emakumeek.

ARZUAGA

Emakumeen giza eskubideen kontrako erasoak epaituko ditu tribunal batek

Lehenengo aldiz arituko den epaitegia Vienan osotuko da

Emakumezkoen giza eskubideen kontrako erasoak epaitzeko tribunal berezia osotuko da ekainaren 24ean Vienan. Epaitegi honek oraingo legeetan arlo honetaz ageri diren hutsuneak agertaraziko ditu eta eraso hauen kontra egin dezan eskatuko dio NBERi.

DONOSTIA

Lehenengo aldiz egingo den mota honetako tribunalak NBERen (Nazio Batuen Erakundea) Giza Eskubideen Konferentziaren barruan kokatu behar da. Nazioarteko bilera hau hilaren 14a eta 25a bitartean egingo da Austriako hiriburuan eta bertan 180 estatut ingurutako Barne, Justizia eta Kanpo Harremanetarako ministro eta goi mailako funtzionarioek hartuko dute parte.

Nazio Batuen Erakundeari Emakumezkoen Tribunalak egiteko eskaera hogeitaz hiru hiru egunetan egin da eta 300.000 lagunen sostengua eta sinadurak bildu ditu 123 estatutan barrena.

Tribunal honetako epaileek (haien artean Elizabeth Odio Costa Ricako Justizia ministro eta NBERen Torturaren kontrako Batzordeko partaidea) munduko eskualde guztietan emakumezkoen eskubideei egindako 25 erasoren berri entzungo dute.

Konferentziara azalduko diren hizlarien artean Sara Patricia Portugues (Costa Rica) eta Ana Rivera eta Norma Valle Puerto Ricokoak izango dira. Lehenak intzestoa giza eskubideen bortxaketa gisa aurkeztuko du. Puerto Ricokoek, aldiz, herri horretan feministen kontra gertatzen diren erasoak azalduko dituzte. Rebeca Sevilla peruarrek lesbianek mundu guztian jasaten dituzten erasoak salatuko ditu.

LEGEAK ALDATU BEHARRA

Johhana Dohnal Austriako Emakumearen Ministerio-ko buruak txosten bat aurkeztu du Vienako bileraren bezperan. Idazkia bertako emakume lege-gileek egin dute Ginebako Giza Eskubideen Batzordeak emakumeen kontrako diskriminazio eta erasoak aztertzeke talde berezia sor dezan eskatzeko.

Agiriaren egileek beste eskakizunak plazaratu dituzte. Nazioarteko erakundeetan emakumeen partaidetzarako kuota jartzea, eta sexu honen kontra erasoak epaitzen direnean emakumeek eta gizonezkoek erdizka osotzea tribunalak. Kuota edo portzentaia bizitza politiko eta ekonomikoaren hainbat ataletan ere errespetatu beharko dira.

Austriako emakume lege-gileek, halaber, estatu honetako arau askoren matxismoa gaitzetsi dute eta zenbait aldaketa proposatu.

Lau gazte nafar zigortu dituzte senegaldar bat jipoitzeagatik

IRUNEA

Lau gazte nafar, Felix Esparza, Ignacio Arregi, Angel Gimenez eta Antonio Fernandez, guztiak hilabeteko arrestatze handira kondenatu dituzte, Hane Alioume kaleko saltzaile senegaldarrari egin zizkieten erasoengatik. Hala nola, lauren artean 40.000 pezetako (2.000 libera) kalteordaina eman beharko diote jipoitu zuten senegaldarrari.

Istilua 1992ko maiatzaren 17an goizaldean izan zen. Iruñeko San Juan auzoko taberna batean, Hane Alioume-k bere salgaiak lau gazteei eskaini zizkien, eta hauek saltzaileak eskatutako baino diru

gutxiago eskaintzean eztabaida sortu zen, epaiaren arabera.

Auzitegiak «erabat frogatutaz» jo du eztabaidaren une batean lau gazteek senegaldarra jipoitzeari ekin ziotela. Dena dela, lau gazteek eurek kolpeka hasi aurretik, Alioume-k labanaz mehatxatu zituela aitortu zuten epaiketan, baina epaiak zalantzan jarri du hori.

Epaia dioenez, gazteek senegaldarra jipoitu zuten eta ez zuten etsi Udaltzaingoko patruila bat bertara agertu zen arte.

Eraso horren ondorioz, Hane Alioume-k zauriak izan zituen ezkerreko hankan eta besoan, hala nola gerrian.

HIESaren Nazioarteko IX. Kongresuan oftalmologo alemaniar bat saritu dute

DONOSTIA

HIES gaitzaren inguruan jakitun diren mundu osoko medikuak Berlinen (Alemania) daude bilduta herengundik, bertan egiten ari baita HIESaren Nazioarteko IX. Kongresua. Topaketa hauen harian, 1993ko HIESaren Ikerketa saria Eva Maria Fabricius oftalmologo alemaniarri eman zioten atzo, gaitz honen diagnosian lortu dituen emaitzengatik.

Saria Gaitz Kutsakorren Aurkako Elkartea Alemaniarrak (DGI) eman du aurten. Fabriciusek lortutako emaitzak gaitzaren diagnosi azkarrak lortzeko, prebentzio eta terapiarako «funtsezkoak» direla azaldu zuen Hans Pohle DGIko lehendakariak, «lehendabizi ikusmenari egiten baitio kalte HIESak».

Aipatzekoa da saritutako oftalmologoak HIES gaitza zutenentzako kontsultorio berezia ireki zuela 1984ean Munich-en, eta bederatzi urtetan gaixo hauekin egindako lanak ahalbiderratu diola bere ikerketan aurrera egitea.

Atzokoa sariak emateko eguna izan bazen ere, adierazpen eztabaidatuagoak ere ibili dira tarteetan. Herenegun, esate baterako, Horst Seehofer Alemaniako Osasun ministroak Alemanian sartzen diren pertsonen derriktor HIESaren proba egitearen aurkako jarraera azaldu zuen. «Derrigorrezko proba hauen bidez lortzen den gauza bakarra, eritasuna dutenak baldintza isolatzea da. Eta horrekin inoiz baino kontu handiagoa izan behar dugu orain, gure artean hazten ari den intolerantzia dela eta», esan zuen.

Miarritze, Donibane-Lohizune eta Hendaiako kasinoaren arteko lehia izanen da

M. ESTEBAN / HENDAIA

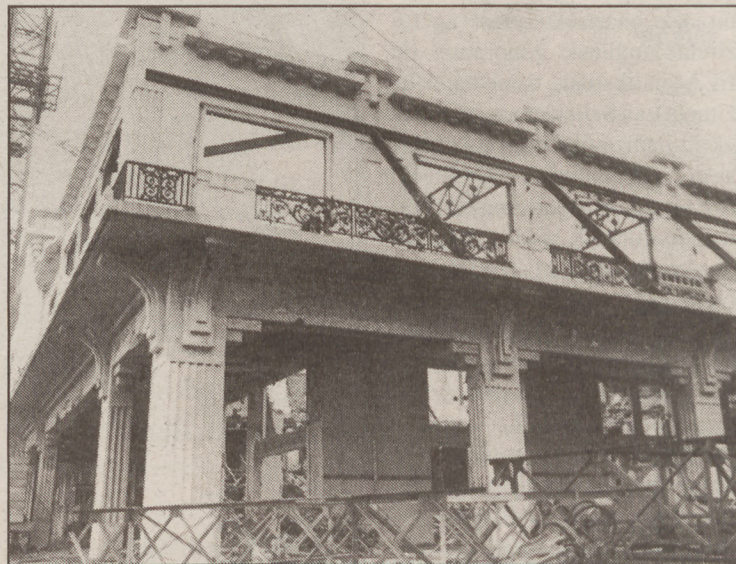
Kasinoen sarea garatzen ari da Lapurdiko kostaldean, batez ere Miarritzen, Donibane-Lohizunen eta Hendaian. Goi mailako turismoari lotua da. Bestalde, Hego Euskal Herria eta Espainia hurbil izateak ere esplikatzen du fenomeno hau.

Gauegun, kasino bat baizik ez da Ipar Euskal Herrian: Miarritzen. Urte honen hasieran hasi zen funtzionatzen. Beste xedeak ere badaude Hendaian eta Donibane-Lohizunen. Azken aste hauetan Hendaiak eta Donibaneko udal batzarrek iritzi onak plaza-

ratu zituzten, kasinoak irekitzeko beren herrietan. Hendaiako udal batzarrek kasinoaren aldeko iritzia plazaratu zuen maiatzan. Xede honen arabera kasinoak Soko-buru gunean kokatu da, lakot portutik hurbil. Proiektuaren bultzatzailea Société Hendaye Loisirs izeneko taldea da. Sozietate honen kapitalean, besteak beste, Ipar Euskal Herriko enpresari handi batzuk daude. Kasinoarentzako sozietateak kontratua izenpetu behar luke Udalarrekin, udal toki batean jarriko baita. Donibane-Lohizuneko xedea aurreratuagoa da. Kasinoa La Pergola zinema tokian kokatu da, hondartzatik hurbil. Cé-

sar Palace sozietatea gaur egungo zinema pribatuaren jabearekin harremanetan dago. Beren arteko aurre-kontratua izenpetua dute. Xedeak urte honen bukaerarako gauzatuko dira. César Palace sozietateak Landetako departamenduko Saint-Paul-les-Daxeko kasinoak kudeatzen du.

Bi kasino hauek konkurrentzia izanen dira Miarritzeko kasinoarekin batera. Miarritzeko kasinoak Bellevue deitutako tokian berriki ireki zuten. Lucien Barrière frantses sozietatea jokoek arduratzen da. Baina Bellevue ez da hain egokia eta Udalak beste xedeak ditu toki honetarako. Lucien Barrière taldeko jo-

Miarritzeko kasinoak berriro eraikitzen ari dira.

koak gaur egun berritzen den Udal Kasinoan kokatu da, Hondartza Handitik hurbil. Hiri honetan kasino berriak datorren urteko ekainean irekiko dute.

Udal kasinoaren zati batean egonena da Lucien Barrière sozietatea. Azken honek 37,5 milioi libera (788 milioi pezetak) inbertituko ditu Udal Kasinoan.